

5.10.2022

TOIMINTASUUNNITELMA 2023

1. YLEISTÄ

Sivistystyönantajien (Sivista) tahtotila on, että Suomessa on maailman parhaat edellytykset sivistykselle ja osaamiselle. Tämä haastaa ja kannustaa toimialamme vaikuttavaan ja rohkeaan toimintaan.

Vuonna 2023 Sivista toimii vahvistetun strategiansa mukaisesti. Strategian taustalla on tulevaisuuden toimintaympäristön analyysi. Toiminnassa huomioidaan muutosvoimat ja samalla myös vahvasti vaikutetaan muutokseen. Sivista toteuttaa strategiaproessin vuoden 2023 aikana.

Sivistan strategiset painopisteet vuonna 2023 ovat:

- Vahvistamme sivistysalan asemaa yhteiskunnassa ja sen kehittämisessä
- Uudistamme työelämää ja vaikutamme lainsäädäntöön
- Tuomme yhteen alamme toimijat ja kehitämme sivistysjärjestelmää kokonaisuutena
- Lisäämme koulutuksen, työelämän ja yhteiskunnan vuorovaikutusta sekä verkostoitumista
- Vahvistamme tietoisuutta alamme työnantajuudesta ja tuemme jäsentemme roolia työnantajina

Strategiset painopisteet ja niille vuosittain vahvistettavat mittarit toimivat perustana vuositasoiselle toiminnan suunnittelulle, minkä yhteydessä määritellään tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit aikatauluineen.

Sivistan hallituksella on valmistelun apuna elinkeinopoliittinen valiokunta. Työmarkkina-asioita valmistelevat yliopistojen työmarkkinavaliokunta sekä yksityisen opetusalan työmarkkinavaliokunta. Lisäksi valmistelussa apuna toimii Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työnantajayhdistys ry.

Sivista on Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n aktiivinen jäsen. Sivista on edustettuna keskeisissä EK:n toimielimissä ja työryhmissä sekä tekee myös suoraa yhteistyötä muiden EK:n jäsenliittojen kanssa. Sivista vaikuttaa EK:n näkemyksiin ja tavoitteisiin sekä työmarkkina- että elinkeinopoliittisissa asioissa. EK:n ja liittoyhdistöjen kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on hyödyntää yhteistyön toimintaa tukevat mahdollisuudet laaja-alaisesti.

Vuoden 2023 aikana jatketaan ennakoivaa EU-tason vaikuttamista. Sivista on European Federation of Education Employers EFEE:n jäsen. Sivista osallistuu EFEE:n toimintaan, tavoitteena vaikuttaa ajoissa komission kantoihin opetus- ja korkeakoulusektoria koskevilla asioilla.

Sivistan 30-vuotisjuhlavuotta vietetään erilaisin tempauksin, tapahtumin ja viestintäteoin, jotka tuovat esille laajasti Sivistan jäsenistöä ja toimialaa. Juhlavuotta toteutetaan ja vietetään yhteistyössä jäsenten kanssa. Juhlavuoden tavoitteena on lisätä Sivistan tunnettuutta ja vahvistaa laajasti jaettua ymmärrystä toimialan merkityksellisyydestä. Juhlavuoden ulostuloin ja tapahtumin edistetään myös Sivistan vaikuttamisen tavoitteita.

Vuoden 2023 aikana kiinnitetään erityistä huomiota Sivistan ja sivistystoimialan vastuullisuustoimintaan. Vastuullisuus viedään osaksi liiton toiminnanohjausta.

2. TYÖMARKKINATOIMINTA

Sivistan työmarkkinatoiminnan keskeinen tavoite on vaikuttaa alan työehtosopimusten uudistamiseen, jäsenten työnantajatoiminnan tukemiseen ja työläisäädännön kehittämiseen. Toiminnan kehittämistä ohjaavat vahvistetut työmarkkinalinjaukset. Työehtosopimuksia kehitetään selkeämmiksi ja joustavammiksi jäsenneuvonnassa esiin nousseiden kysymysten sekä jäsenten osallistamisen kautta saatavan tiedon pohjalta. Kehittämisessä myös ennakoidaan digitalisaation vaikutukset työhön ja sen tekemisen tapoihin.

Sivistan työehtosopimusten voimassaolo päättyy maaliskuussa 2024 kuitenkin siten, että Yliopistojen yleinen työehtosopimus sekä Kansalligallerian, HY 24/7:n ja Unigrafian työehtosopimukset ovat irtisanottavissa päättymään 31.3.2023, mikäli näiden työehtosopimusten palkankorotuksista vuodelle 2023 ei päästä yhteisymmärrykseen. Palkankorotusneuvotteluissa pyritään pääsemään ratkaisuun Sivistan hallituksen linjausten edellyttämällä tavalla. Mikäli työehtosopimuksia irtisanottaisiin, kootaan tes-tavoitteet jäsenistöä osallistaen ja käydään neuvottelut keväällä 2023 näiden tavoitteiden mukaisesti. Mikäli neuvottelut käydään keväällä 2024, ryhdytään tavoitteita valmistelevaan syksyllä 2023. Työnantajalle tärkeitä tavoitteita edistetään sopimuskauden aikana jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti.

Osana työmarkkinaedunvalvontaa tehdään oikea-aikaista vaikuttamista ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa huomioiden liiton monialainen jäsenkenttä.

Tutustumiskäyntejä jäsenorganisaatioihin järjestetään yhdessä neuvotteluosapuolten kanssa osana jäsenten toimintatapojen ja toimintaympäristön muutosten tunnistamista. Yhteisiä työehtosopimustulkintoja pyritään löytämään neuvotteluosapuolten kanssa ja näin välttämään ristiriitoja työpaikoilla. Yhteistyötä ja luottamusta neuvotteluosapuolten välillä lisätään erilaisin tapaamisoin ja yhteisin koulutuksin.

Jäsenneuvonnan ja muun jäsenpalvelun korkea laatu säilytetään. Jäsenten roolia työnantajina vahvistetaan koulutusten, jäsenneuvonnan, ohjeistusten ja muun jäsenpalvelun kautta. Toimintakauden aikana työnantajan edustajille kohdennetaan koulutusta mm. työläisäädännön muutoksista ja työehtosopimusten sisällöstä.

Koulutusten ohkeen etsitään myös muita kanavia ja keinoja työehtosopimusten oikean soveltamisen tukemiseksi. Koulutusten avulla tuetaan paikallista neuvottelukulttuuria ja lisätään osaamista paikallisesta sopimisesta sekä sen käyttömahdollisuuksista.

Osana työmarkkinatoimintaa tuetaan jäsenorganisaatioiden hyvien käytänteiden jakamista. Myös organisaatiokohtaisten koulutusten ja ajankohtaistilaisuuksien järjestämistä jatketaan.

3. ELINKEINOPOLIITTINEN TOIMINTA

Vuonna 2023 pidettävien eduskuntavaalien jälkeen Suomelle muodostetaan uusi hallitus, laaditaan uusi hallitusohjelma ja käynnistetään sen toimeenpano. Sivista vaikuttaa eduskuntavaalien teemoihin ja osallistuu vaalien yhteydessä käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun. Sivistan vaalivaikuttamisessa tavataan ehdokkaita ja puoluevirikailijoita sekä ylläpidetään hyviä mediasuhteita. Jäsenkunnan osaamista hyödynnetään vaalivaikuttamisessa ja julkisessa keskustelussa. Sivista tarjoaa vaalien jälkeen hallitusohjelmaneuvotteluihin osallistuville puolueiden edustajille ajankohtaisia, tietoon perustuvia ratkaisuja sivistysjärjestelmän uudistamiseksi ja kehittämiseksi.

Elinkeinopoliittisen toiminnan tavoitteena on edistää jäsenten tavoitteita ja toimintaedellytyksiä vaikuttamalla päätöksenteon sisältöihin ja osallistumalla julkiseen keskusteluun. Sivista tuo esiin koulutuksen ja osaamisen, tieteen, taiteen, kulttuurin, liikunnan ja urheilun merkitystä yhteiskunnassa ja työelämässä. Erityisenä vaalivuoden tavoitteena on edistää päättäjien ja yhteiskunnan ymmärrystä nähdä sivistys uudistumista ja kasvua luovana investointina sekä osana yhteiskunnan kriisinkestävyttä. Näin turvataan myös toimialan resursseja. Toiminnan vaikuttavuus varmistetaan asettamalla vaikuttamisen osa-alueille tarkennettuja tavoitteita ja mittareita.

Elinkeinopoliittisen edunvalvonnan sekä vaali- ja hallitusohjelmavaikuttamisen kannalta on merkittävää, että Sivista toimii osana Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:ta. Teemme tiivistä yhteistyötä EK:n, sen jäsenliittojen ja muiden sidosryhmien kanssa. Sivistan roolina on toisaalta edistää toimialansa näkemyksiä elinkeinoelämän järjestöjen keskuudessa ja yhteistyössä niiden kanssa, toisaalta tuoda myös elinkeinoelämän näkemyksiä sivistysjärjestelmän toimijoiden keskuuteen.

Toiminnan vaikuttavuuden kehittämisessä painottuu verkostoituminen ja yhteistyö eri sidosryhmien kanssa sekä oikea-aikainen, asiantunteva ja monikanavainen strateginen viestintä. Keskeisiä teemoja Sivistan vaikuttamistyössä ovat mm. riittävien perustaitojen varmistaminen kaikille, jatkuvan oppimisen edistäminen, osaajapulaan vastaaminen ja koulutus- ja työperäisen maahanmuuton tukeminen sekä koulutusvienti. Sivista edistää näissä teemoissa jäsentensä roolia ja toimintaedellytyksiä. Edunvalvonnan läpileikkaavana teemana on sivistysjärjestelmän toimijoiden keskinäisen yhteistyö, mikä huomioidaan laajasti toiminnan kehittämisessä. Sivistan vaikuttamistyö perustuu kentän toimijoiden

asiantuntemukseen sekä tutkittuun tietoon. Vaikuttamistyössä hyödynnetään kansainvälisten arviointien tulokset ja tuodaan parhaita käytäntöjä sekä kehityssuuntia suomalaisten päättäjien tietoon.

Sivista on aktiivinen vaikuttaja ja keskustelun avaaja kansallisessa korkeakoulu- ja tutkimuspolitiikassa. Sivista osallistuu käynnissä olevien ja alkavien korkeakoulu- ja TKI-politiikan (tutkimus, kehitys ja innovaatiot) aloitteiden valmisteluun. Tavoitteena on saada jäsenistön näkemykset mukaan Suomelle laadittavaan pitkän aikavälin TKI-suunnitelmaan.

Oppilaitosten edunvalvonnassa korostuu yksityisen toimintamuodon toimintaedellytysten turvaaminen. Sivista vaikuttaa aktiivisesti ylläpitäjäneutraaliteettia rikkovien epäkohtien purkamiseksi. Vaikuttamisen painopisteenä on rahoituksen ennakoitavuus ja pitkäjänteinen kehittämistyö, joka antaa työrauhan toimeenpanna aiempia uudistuksia. Perustaitojen vahvistaminen on pohjana osaamis- ja koulutustason nostamiselle. Varhaiskasvatuksen edunvalvontaa kehitetään aktiivisesti.

Sivista edistää vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen asemaa ja tunnettuutta osana suomalaista koulutusjärjestelmää, jotta niiden tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään paremmin muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin mm. jatkuvan oppimisen haasteisiin vastaamisessa, maahanmuuttajien koulutuksessa ja valmentavien koulutusten tarjoajina.

Elinkeinopoliittisessa kannanmuodostuksessa osallistetaan jäseniä aktiivisesti, jotta vaikuttamisessa voidaan huomioida kattavasti jäsenten toimintaympäristö ja tarpeet. Tavoitteena on lisätä jäsenten aktiivisuutta julkisessa keskustelussa ja edunvalvonnassa.

4. TALOUSPOLITIikka

Talouspolitiikka ja tilastot - toiminnolla tuetaan Sivistan strategian toteutumista.

Sopimuskorotusneuvotteluja tuetaan tuottamalla luotettavaa vaikutuslaskentaa ja selkeyttämällä näkemystä toimintaympäristön muutoksista pidemmällä aikavälillä. Samoin elinkeinopoliittista edunvalvontaa tuetaan tilasto- ja tutkimustiedolla sekä vaikutusarvioinnilla. Vuoden 2023 painopisteitä ovat työehtosopimusneuvotteluihin valmistumisen ja eduskuntavaalivaikuttamisen tukeminen.

Edellä mainitun ja liiton näkyvyyden kasvattamiseksi tuotetaan uusia näkökantoja toimialaa koskevasta tilasto- ja tutkimustiedosta. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti yleiseen talouspoliittiseen keskusteluun tuoden esiin toimialan sekä koko sivistysjärjestelmän näkökantoja tukien alan asemaa yhteiskunnassa.

Keskeisiä teemoja tiedonjalostamisessa ja -jakamisessa ovat osaamisen, koulutuksen ja tutkimuksen merkitys, panostus ja vaikuttavuus. Näistä viestitään jäsenille, sidosryhmille sekä julkiseen keskusteluun.

Viime vuosien tapaan Sivista tekee koulutus- ja tutkimusalaa käsittelevän toimialakatsauksen ja alan barometrin. Vuonna 2023 toteutetaan myös alan johtajuus- ja esihenkilötyöselvitys vuosien 2017 ja 2020 tapaan. Sivista tuottaa palkkatilastot aiempien vuosien tapaan. Aineistoilla tuetaan mm. jäsenten työnantajatoimintaa ja työelämän uudistumista.

5. VIESTINTÄ JA YHTEISKUNTASUHTEET

Vuonna 2023 viestinnän ja yhteiskuntasuhteiden toiminnan painopisteenä ovat eduskuntavaalit, hallitusohjelma ja työehtosopimusneuvotteluihin liittyvän viestinnän strateginen kehittäminen sekä Sivistan 30-vuotisjuhlavuosi.

Aktiivisella viestinnällä edistetään liiton ja sen jäsenten tunnettuutta sekä tuetaan toiminnan vaikuttavuutta. Sivista kehittää sekä sisäistä että ulkoista viestintäänsä ja vahvistaa edelleen yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Uusia viestinnän ja vaikuttamisen toimintatapoja työstetään koko henkilöstö osallistaen. Sivista ja sen henkilöstö viestivät aktiivisesti toiminnastaan huomioiden jäsentensä yhteisiä viestinnällisiä tarpeita.

Viestintää toteutetaan monikanavaisesti, erityisesti panostetaan sosiaalisen median kanaviin, joiden kautta osallistutaan vuorovaikutteiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun.

6. LIITON TALOUS

Vuoden 2022 budjetti on toteutumassa ylijäämäisenä. Liiton taloudellinen tilanne on vakaa. Vuodelle 2023 on ennakoitu kohtuullista kustannusten nousua henkilöstömenoissa. Vuoden 2023 talousarvio on 2 090,89 euroa ylijäämäinen.

Tuotot

Jäsenmaksuperusteet esitetään pidettäväksi ennallaan. Vuoden 2023 jäsenmaksutulo on budjetoitu hieman kasvavaksi jäsenorganisaatioiden henkilöstömäärän nousun ja ansioiden kasvun myötä. Vuoden 2023 jäsenmaksut määräytyvät jäsenorganisaatioiden vuoden 2022 tietojen perusteella.

Kulut

Henkilöstömitoitus on tehty 16 henkilötyövuoden mukaan.

Kulujen budjetoinnissa on huomioitu yleinen kustannustason nousu ja panostaminen valittuihin strategisiin painopisteisiin.